

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ»

УДК 331.5

Пуліна Т.В.

д-к екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІГРАЦІЙНОГО РУХУ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ДО КРАЇН ЄС У ВОЄННИЙ ЧАС

Великомасштабна агресія Росії проти України, що почалася 24 лютого 2022 року, викликала історичний масовий відтік людей, що рятуються від конфлікту, небачений в Європі за часи Другої світової війни.

Оскільки тривалість перебування українських військових біженців у приймаючих країнах Європейського Союзу є невизначеною, існує необхідність дослідження потенційного трудового потенціалу міграційного руху українців до країн ЄС у воєнний час та визначення його впливу на економічний розвиток країн ЄС.

Поняття «військовий біженець» використовується в короткому викладі для позначення осіб, які рятуються від військової агресії Росії проти України й отримали певний міжнародний захист, включаючи не тільки офіційний статус біженця (відповідно до Женевської конвенції [1]), а й додатковий тимчасовий захист.

Значна кількість українських військових біженців є високоосвіченою робочою силою для низки європейських країн вже з весни 2022 року. Трудовий потенціал українських військових біженців, який складається, у більшій мірі, з економічно активного населення, високоосвітян, науковців, інтелігенції, молоді з вищою освітою, серед яких переважно жінки з дітьми.

Опитування українських військових біженців, проведене в Німеччині Федеральним міністерством внутрішніх справ і у справах громад у 2022 р, показало, що серед усіх опитаних дорослих 73% мали вищу освіту, 19% середню освіту і 7% неповну середню освіту.

В Іспанії 61% всіх зареєстрованих дорослих українських військових біженців мають диплом про вищу освіту, 11% мають вищу освіту і 25% мають професійну кваліфікацію, в той час як менше 1% не мають ніякої освіти.

Найбільший приріст робочої сили спостерігається в країнах: Німеччині, Чеській Республіці, Польщі, Естонії. Результати аналізу соціально-економічної характеристики українських військових біженців у країнах ЄС свідчить, що вони є більш високоосвіченими, ніж населення України в цілому.

Але рівень зайнятості українських воєнних біженців у країнах ЄС нижче, ніж у їхніх співвітчизників-однолітків, які прибули в країни ЄС раніше, як трудові мігранти. Це пояснюється рядом причин (рис. 1).

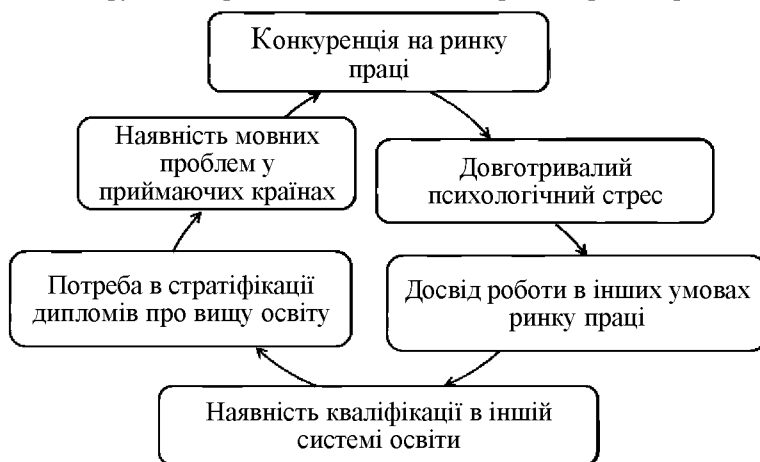

Рисунок 1 – Проблеми біженців на ринку праці приймаючих країн ЄС

З точки зору роботодавців, прийняття біженців на роботу може викликати ризики, оскільки виникають питання щодо оцінювання навичок, кваліфікацій, якими вони володіють та професійного досвіду.

Володіння мовою приймаючої країни та використання раніше набутих кваліфікацій мають вирішальне значення для працевлаштування на ринку праці будь якої країни ЄС. Саме наявність соціальних контактів з носіями мови підвищують ймовірність отримання додаткової освіти та набуття додаткових кваліфікацій.

Серед перешкод з працевлаштування українських військових біженців можна зазначити таке. Багато біженців є матерями з дітьми або жінками працездатного віку, супроводжувані літніми родичами. Такі українські біженці не мають часу на професійне вивчення мови приймаючої країни, оскільки в першу чергу вирішують побутові та житлові питання [2].

На часі країни ЄС орієнтовані на перспективу переходу до кліматично нейтральної економіки, яка плине на такі сектори, як будівництво, енергетика, обробна промисловість та транспорт, що вимагатиме додаткової робочої сили і нових навичок. Саме значна інтелектуальна складова трудового потенціалу українських військових біженців сприяє швидкому переходу країн ЄС до зеленої і цифрової економіки, що вимагає реструктуризації економіки та трансформації ринків праці.

Таким чином, масовий потік міграційного руху українських військових біженців під час війни до країн Європейського Союзу, позитивно вплине на його трудовий потенціал та економічний розвиток країн ЄС. Про це вказують показники зменшення безробіття в країнах ЄС та зростання ВВП на душу населення серед країн Європейського Союзу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про статус біженців 1951 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_011

2. Duszczak M. Kaczmarczyk P. The War in Ukraine and Migration to Poland: Outlook and Challenges. / M. Duszczak P. Kaczmarczyk // *Intereconomics*, 2022, 57(3), 164–170.